

Motie wijkgerichte opslag energie Ingediend door CDA, D66, GroenLinks, ChristenUnie, VVD en Dorpsbelangen

Constaterende dat:

- De realisatie van de opgave in RES 1.0 het bestaande elektriciteitsnet extra zal gaan belasten;
- Het risico reëel is dat de regio de opgave RES 1.0 realiseert, maar deze tot een ineffectief energiesysteem kan leiden door een overmatig elektriciteitsaanbod;
- Er in de regio behoefte bestaat om deze "overmaat" op te kunnen slaan voor "betere" tijden;
- We daarmee minder risico lopen dat investeringen in duurzame energie verspild worden;
- Regionaal het aantal (grootschalige) duurzame warmtebronnen beperkt is;
- Uit de gehouden enquête onder 2.350 inwoners, meer dan 70% van de inwoners uit Rivierenland kansen ziet voor opslag in de buurt en het samenwerken aan duurzaamheid met buurtgenoten.

Overwegende dat:

- De verduurzaming van ons energie systeem alleen succesvol kan zijn als gelijktijdig gezorgd wordt voor vormen waarmee energie kan worden opgeslagen;
- Er landelijk steeds meer mogelijkheden zijn en ontwikkeld worden om energie (elektra en warmte) economisch en milieutechnisch verantwoord op te slaan (b.v. zoutbatterijen, seizoensgebonden buurtopslag middels warmtebuffering etc.);
- Met de opslag van energie kan worden bereikt dat bij een tijdelijk overschot, deze energie niet verloren gaat en ingezet kan worden bij een tekort;
- De opslag van energie om een aanpak vraagt die het niveau van de individuele woning en-of bedrijfspand overstijgt;
- Onze RES-regio op het gebied van opslag samen met gemeenten, ondernemers en inwoners ook zelf initiatieven kan ontwikkelen om zo de afhankelijkheid van Liander en weersinvloeden en de daarmee samenhangende risico's te verkleinen of zelfs te mitigeren;
- Samenwerking in de regio kan helpen, om op verantwoorde wijze ervaringen op te doen met verschillende vormen van energieopslag.

Roept college op:

In de doorontwikkeling naar de RES 2.0, vanuit de regionale samenwerkingsagenda, eveneens in te gaan zetten op de inzet van complementaire seizoensgebonden opslagsystemen; Dit door;

- Regionaal onderzoek te doen naar mogelijkheden en kosten/ baten voor o.a. wijkgerichte opslag van duurzaam opgewekte energie;
- Regionaal onderzoek te doen naar mogelijkheden en kosten/baten van elektriciteitsopslag in bijvoorbeeld (zout)batterijen, omzetting in waterstof, of anderszins;
- Voorstellen uit te werken waarmee inwoners en ondernemers gestimuleerd worden het initiatief te nemen om zelf met vormen van energie opslag (warmte en elektriciteit) aan de slag te gaan;
- De afzonderlijke raden begin 2022 te informeren over de wijze waarop beide zaken concreet invulling krijgen.

CDA	Dittie van Zee-van Arendonk
D66	Rita Boer Rookhuiszen
GroenLinks	Andrea Zierleyn
ChristenUnie	Fred Temminck
VVD	Frank Broedelet
Dorpsbelangen West Betuwe	Léon van Dun

Toelichting:

Doel is om de gebouwde omgeving in 2050 op een duurzame manier in zijn vraag naar elektriciteit en warmte te gaan laten voorzien. Verwacht wordt dat de leveringszekerheid en beschikbaarheid van energie in de komende decennia de achilleshiel zullen gaan vormen van onze elektriciteitsproductie. Bij zon- en windenergie fluctueert het aanbod immers sterk in tijd. Dit in combinatie met de verwachte elektrificatie van (een gedeelte van) de warmte- en mobiliteitsvraag vraagt om tijdig in te zetten op vormen waarmee energie (zowel duurzaam opgewekte warmte als elektriciteit) kan worden opgeslagen.

Bij voorkeur doen wij dit in regionaal verband, in plaats van iedere gemeente voor zich, zodat de regio maximaal kan profiteren van de hiermee opgedane ervaringen en hiervoor ook de benodigde lobby naar het Rijk kan opzetten.

Noodzaak tot deze motie is gelegen in het feit dat er in Rivierenland niet genoeg duurzame bronnen aanwezig of in ontwikkeling zijn om op termijn aan onze warmtevraag te kunnen voldoen. Gezien de beperkte aanwezigheid van grootschalige warmtebronnen in de regio is het daarom noodzaak het alternatief van kleinschalige warmtebronnen te onderzoeken. Met kleinschalig wordt bedoeld het niveau van een straat of een rij aaneengesloten huizen.

Om congestie om het elektriciteitsnetwerk te voorkomen en inwoners niet te confronteren met enorme uitbreidingskosten van de energie-infrastructuur is het daarom nodig de energievraag bij de bron te reduceren, en bij voorkeur lokaal opgewekte energie ook lokaal op te kunnen slaan en te kunnen gebruiken. Dit vraagt o.a. om een inzet op isoleren (minder vraag) en seizoensgebonden vormen van warmte opslag (lokaal opwekken/ consumeren). Ook Liander heeft laten weten dat de meeste stations in onze regio (vooral de noordelijke gemeenten in onze regio) al in 2025 hun maximale capaciteit bereiken. Dit omdat zonneprojecten versnellen door aangenomen beleid in gemeenten. Uitbreiding voor stations in Culemborg en Dodewaard staan al in de planning. De impact van RES 1.0 op het elektriciteitsnetwerk neemt volgens een eerste inschatting van Liander € 146 miljoen aan maatschappelijke kosten met zich mee. De kosten voor uitbreidingsplannen worden opgebracht door onze inwoners en bedrijven.

De RES 1.0 heeft al laten zien dat onze regio het zal moeten gaan hebben van kleinschalige bronnen op wijkniveau. Daarmee zijn deze onderdeel zijn van de lokale Transitievisie Warmte die gemeenten moeten opstellen. Willen wij in de regio in de toekomst het potentieel van zonthermie gaan benutten, dan zijn dat belangrijke zaken waar wij rekening mee moeten houden bij het opstellen van de lokale Warmtevisies. Aan de slag gaan met projecten die inspelen op warmtebuffering/ seizoensgebonden opslag is dan ook een pré. Alles wat op den duur niet collectief met duurzame warmte verwarmd kan worden zal zorgen voor een behoorlijke toename in de elektriciteitsvraag en daarmee een flink zwaardere belasting van ons elektriciteitsnetwerk dan waar nu van wordt uitgegaan bij RES 1.0.

Kennis op gebied van seizoensgebonden warmteopslagsystemen (zonnewarmte in combinatie met warmteopslag) komt landelijk steeds beter beschikbaar. Ook in onze regio kan een start worden gemaakt met concrete projecten. Dit om ervaringen op te doen met de werking, vergunningverlening en daadwerkelijk te halen besparingen (zowel financieel als CO2).

Nu inzetten op deze nieuwe schone techniek om de gebouwde omgeving te verwarmen kan voorkomen dat deze woningen op termijn (2050) zorgen voor een onnodige toename in vraag naar elektriciteit (all-lectric oplossingen).

Voorbeelden:

- Warmtebuffer genomineerd door VWS – duurzame warmte opslag
- CO2 emissie naar vrijwel nul bij toepassing seizoensopslag - Hocosto – duurzame warmte opslag www.udgenergy.com